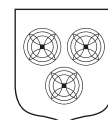

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning inklusive finansiella styrprinciper

God ekonomisk hushållning och medelsförvaltning

**ORSA
KOMMUN**

Orsa kommuns styrdokument

Nivå	Riktningssdokument	Ramdokument
Översiktlig	Strategi <i>avgörande vägval för att nå målen för Orsa kommun</i>	Policy <i>Orsa kommuns hållning</i>
Allmän	Program <i>verksamheter och metoder i riktning mot målen</i>	Riktlinjer <i>rekommenderade sätt att agera</i>
Detaljerad	Handlingsplan <i>aktiviteter, tidsram och ansvar</i>	Regler <i>absoluta gränser och ska-krav</i>

Ur kommunens Riktlinje för styrdokument, vad är en riktlinje?

Riktlinjen ger ett konkret stöd för ett visst handlande och anger till exempel rekommendationer för hur en policy ska uppnås. Riktlinjen utformas för en viss verksamhet och kan betraktas som en allmänt hållen handbok. Riktlinjen lämnar ett visst utrymme för handläggaren att själv utforma detaljerna i åtgärderna.

Riktlinjen ska ge konkret stöd för hur den befintliga verksamheten ska genomföras. Riktlinjen kan lägga ett golv för vilken nivå som verksamheten ska uppnå, ofta också ett tak för vilken service som bör erbjudas. Riktlinjen kan också vara inriktade på metod och rekommendera vissa tillvägagångssätt.

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum för beslut: 2024-11-25 § 95

Dokumentet gäller för: Orsa kommun

För revidering ansvarar: Ekonomienheten

Datum för revidering:

Diarienummer: KS 2024/533

Revideringsintervall: Vid behov

God ekonomisk hushållning	4
Syftet med riktlinjen	4
Resultatutjämningsreserv (RUR)	5
Resultatreserv (RER)	5
Avsättning till RER	5
Användning av medel från RER	6
Finansieringspolicy	7
Syfte	7
Målet	7
Organisation	7
Likviditetsförvaltning	7
Finansiering	8
Medelsplacering	8
Upplåning	8
Leasing	9
Rapportering	9

God ekonomisk hushållning

Syftet med riktlinjen

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer enligt 10 kap. 2-6 §§, det vill säga kommunkoncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen (enligt KL 11 kap. §1).

De ekonomiska riktlinjerna i Orsa kommun ska grunda sig på god ekonomisk hushållning över tid. I begreppet innefattas både finansiella mål och verksamhetsmål. I riktlinjerna ingår även möjligheten att använda en resultatutjämnings- och/eller en resultatreserv vilka kan användas för att täcka underskott vid en eventuell framtida lågkonjunktur eller annan extraordinär händelse.

Förutom att de finansiella målen uppnås ska de resurser som behövs för att uppnå verksamhetsmålen inrymmas i budgeterade ramar. Verksamhetsmålen ska syfta till en högre kvalitet och ett effektivt utnyttjande av befintliga resurser på kort och lång sikt, allt för att gynna kommunens invånare.

Finansiella mål i kommun och koncern

De finansiella målen ska ses över en period om minst 5 år inklusive innevarande år.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden i koncernens kall uppgå till minst 20 %.

Kommunens resultat ska under perioden i genomsnitt uppgå till minst 1,5 % av skatteintäkterna. (Med skatteintäkter avses summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämnning).

Verksamhetsmålen ska tydligt inarbetas i budgetprocessen.

Finansiella mål i bolagen

Orsabostäder AB:s direktavkastning (rörelseresultatet före avskrivningar/fastigheternas värde) ska under perioden uppgå till minst 5 %.

För närvarande finns det inget utdelningskrav på Orsabostäder AB.

Orsa Lokaler AB bygger på självkostnad men ska över tid generera ett positivt resultat så att inte det egna kapitalet urholkas.

Orsa Vatten och Avfall AB ska över tid generera ett positivt resultat så att inte det egna kapitalet urholkas.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas från och med 1 januari 2024 och ersätts då av en resultatreserv (RER). Det innebär att det inte längre finns möjlighet att göra avsättningar till RUR, men den får vara kvar och nyttjas till utgången av år 2033. Orsa kommun har en resultatutjämningsreserv som uppgår till 35 mkr.

Medel ur resultatutjämningsreserven får disponeras om det årliga underliggande skatteunderlaget för riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren. Oaktat vad som sagts ovan får även medel disponeras om det uppstår större negativa förändringar i utjämningsbidragen för kommunen. Disponering ur resultatutjämningsreserven får endast ske för att täcka negativa resultat.

Resultatreserv (RER)

Från och med 1 januari 2024 införs möjligheten att reservera medel i en resultatreserv (RER). Medel får reserveras till en RER som sedan kan användas i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige beslutar om disposition till och från resultatreserven.

Avsättning till RER

Reservering av medel till RER får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger;

- en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
- två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Kommunen får inte ha negativa balanskravsresultat från tidigare räkenskapsår kvar att reglera för att få göra avsättning till RER. Storleken på RER maximeras till högst fem procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Lag (2023:642)

Användning av medel från RER

Förutsättningarna för att kunna disponera RER för Orsa kommun är följande:

- Balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat, eller så långt som den täcker.
- Användning av medel från RER ska utgå från vad som avses med god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.
- RER får användas vid omvärldsförändringar eller kostnadsökningar som på kort sikt påverkar kommunens resultat negativt förutsatt att det främjar en god ekonomisk hushållning.
- RER får även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning

Exempel på användning kan innefatta kostnader för nödvändiga omstruktureringar av verksamheten för att på lång sikt uppnå en god ekonomisk hushållning.

Det kan även inkludera oväntade utgiftsökningar till följd av omvärldsförändringar, såsom ökade pensionskostnader eller inkomstbortfall där skatteunderlaget minskar under ett enskilt år.

Det är viktigt att betona att resultatreserven inte ska användas för att täcka långsiktiga kostnadsökningar, för att möta ökade ambitioner eller kompensera för ineffektiv verksamhetsdrift.

Det ska framgå i förvaltningsberättelsen till vad och varför medlen disponerats.

Finansieringspolicy

Syfte

Finanspolicyn ska utgöra ett övergripande ramverk som reglerar och styr den finansiella hanteringen inom Orsa kommun och koncern. Finanspolicyn fastställs av Kommunfullmäktige.

Alla kommuner och företag är exponerade för finansiella risker och det är kommunfullmäktige respektive företagsstyrelsen som har det övergripande ansvaret för hur finansverksamheten bedrivs och att de finansiella riskerna kontrolleras och begränsas. Mot denna bakgrund är det övergripande syftet med en finanspolicy att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten skall organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

Målet

Finansverksamhetens övergripande mål är att:

- Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera räntekostnaderna
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll

Organisation

Orsa kommun är organiserat så att bolagen själva ansvara för sin likviditet och upplåning. Däremot används ett koncernvalutakonto som ger parterna ett större utrymme att hjälpas åt med den kortsiktiga likviditeten. Det bolag som har ett positivt saldo på sitt konto erhåller ränta och det som har ett negativt saldo betalar ränta. Räntevillkoren motsvarar kommunens villkor mot banken.

Detta gör att den finansiella organisationen är decentraliserad vad gäller likviditet och upplåning samtidigt som den till viss del är centraliserad i och med det gemensamma koncernvalutakontot.

Likviditetsförvaltning

Kommunen/kommunkoncernen har en begränsad kortfristig likviditet att förvalta och i stället för att långsiktigt förvalta en överskottslikviditet bör låneskulden minskas. Mot denna bakgrund bör antalet tillåtna instrument och godkända motparter vara få och fokus bör vara på placeringar med låg kreditrisk och god likviditet för att placerade medel snabbt skall kunna omvandlas till likviditet utan väsentliga förluster vid avyttring på grund av bristande likviditet.

Finansiering

Medelsplacering

Placering av tillfällig överskottslikviditet kan ske genom inlåning i bank eller motsvarande kreditinstitut. Köp av kort- eller långfristiga räntebärande värdepapper är tillåtna om de är utgivna av;

- Svenska staten
- Kommuninvest i Sverige AB
- Svenska banker

Depå hos bank i ovanstående värdepapper

Övriga former av medelsplacering är inte tillåtna.

Exempel på otillåtna former är:

- Handel med terminer
- Handel med optioner
- Handel med aktier m m

Ränte- och löptid för placerade medel skall avvägas mot kommunens likviditetsprognos och kortsiktiga lånemöjligheter. Placeringar med löptider längre än ett år medges endast i undantagsfall. Gjorda placeringar skall snabbt kunna avvecklas.

Upplåning

Upplåning får ske i form av lån hos;

- Svenska staten
- Kommuninvest i Sverige AB
- Svenska banker

Vid upplåning skall kommunen begära in anbud från olika långivare samt om möjligt sträva efter att lånen sprids bland dessa. Upplåningen skall göras så att förfallodagarna sprids under året.

Leasing

Leasing ska endast användas i undantagsfall. Om leasingalternativ väljs skall anbud begäras in med uppgift om totalkostnaden uttryckt som effektiv årsränta. Alla leasingavtal skall överlämnas till ekonomiavdelningen för beredning. Beslut fattas av kommunstyrelsen eller den kommunstyrelsen delegerat beslutsrätten till.

Rapportering

Rapportering ska ske två gånger per år, i den löpande rapporteringen ska framgå.

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler

